

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Тарих факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

**«Қазақстандағы этникалық топтардың этнографиясы» пәні бойынша қорытынды
емтихан бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары**

«6B02211 – Этнология және антропология» білім беру бағдарламасы

Алматы, 2025 жыл

Құрастырушы:

Егизбаева М.К. т.ғ.к., Археология, этнология және
музеология кафедрасының доценті, т.ғ.к.

(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі және
атағы)

«Қазақстандағы этникалық топтардың этнографиясы» пәні бойынша қорытынды емтихан
жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып,
ұсынылды

«___»_____2025 ж., хаттама

Кіріспе

Студенттер «Қазақстандағы этникалық топтардың этнографиясы» пәні бойынша емтиханды жазбаша-офлайн форматта тапсырады.

Бағдарлама «Универ» жүйесіне жүктелді.

I. Қорытынды емтихан бағдарламасын өткізу тәртібі:

1. Емтихан жазбаша түрінде өткізіледі.
2. Емтиханның өтуін қадағалу бақылау камералар, оқытушылардың кезекшілігі арқылы жүзеге асады.
3. Емтихан сұрақтары «Универ» жүйесіне үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

II. Қорытынды емтихан бағдарламасының регламенті:

1. Емтихан кесте бойынша өткізіледі.
2. Емтихан тапсыру ережесіне сай, студент емтиханға 30 минут қалғанда аудиторияда болуы керек.
3. Емтихан қабылдау ұзақтығы 2 сағат.

III. Қорытынды емтихан бағдарламасының ережелері:

1. Емтихан барысында студент ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге тыйым салынады. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысын бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу фактісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

IV. Қорытынды емтихан бағдарламасының нәтижелері:

1. Студенттердің жазбаша жұмыстарын пән оқытушысы тексеріп, баллдарды «Универ» жүйесіне еңгізеді.
2. Оқытушы барлық студенттердің баллдарын мұқият тексеріп, емтихан тізімдемесін «Универ» жүйесінде сақтайды.
3. «Универ» жүйесіндегі қорытынды тізімдемеге студенттердің баллдары 48 сағаттың ішінде қойылуы тиіс.
4. Емтихан нәтижелері бақылау камералардың нәтижелері негізінде қайта қаралуы мүмкін.
5. Егер студент емтихан тапсыру ережесін бұзса, студенттің емтихан нәтижелері жойылады.

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі. Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Қазақстан халықтарының полиэтникалық құрылу тарихы мен кезендері.
2. Қазақстанға славян халықтарының келуі (орыс халқының тарихы, қоныстануы).
3. Қазақстан территориясындағы славян этностары (украин, беларустер).
4. Қазақстан территориясындағы поляктар және болгарлар.
5. Қазақстан этностарының шаруашылығы, салт-дәстүріндегі ерекшеліктері.
6. Қазақстандағы неміс және грек, еврей этностарының этнографиялық ерекшеліктері.
7. Қазақстандағы түркі халықтары мен дүнгендер (татар, ұйғыр, дүнген диаспораларының қалыптасуы мен дамуы).
8. Қазақстандағы әзербайжан этносының шаруашылығы мен баспанасының ерекшеліктеріне тоқталу.
9. Қазақстандағы өзбек этносының этнографиялық ерекшеліктері.
10. Қазақстандағы қарашай, балкар қарақалпақ этностарының этнографиясы.
11. Қазақстандағы түрік және күрд этностарының этнографиялық ерекшеліктері.
12. Қазақстандағы татар, башқұрт этностарының этнографиялық ерекшеліктері
13. Қазақстандағы армян және корей этностарының этнографиялық ерекшеліктері
14. Қазақстандағы мордва халқының этнографиялық ерекшеліктері

15. Қазақстандағы чуваш этносының этнографиялық ерекшеліктері

Емтихан тапсыру кезінде студенттер қабілетті болуы тиіс:

- Қазақстан халықтарының полиэтникалық құрылу тарихы мен кезендері талдау;
- Қазақстан территориясындағы әртүрлі этникалық топтардың этнографиясын бандау;
- Қазақстан территориясындағы әртүрлі этникалық топтардың этнографиясын шаруашылығы мен баспанасының ерекшеліктерін көрсету.

Әдебиеттер тізімі

1. История Казахстана. Народы и культуры. - Алматы, 2001
2. Қазақстандағы түркі халықтарының құрамы мен орналасуына байланысты кейбір мәселелер. әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Хабаршысы. Тарих сериясы. – Алматы, 2011. - №3.
3. Садовская Е.Ю. Миграция в Казахстане на рубеже XXI века: основные тенденции и перспективы. - Алматы, 2001
4. Орталық Азия халықтарының дәстүрлі мәдениеті (өзбек және қарақалпақ халықтарының этнографиясына қатысты деректер бойынша). Абай атындағы ҚазҰПУ-да өткен «Садықов оқулары» атты ғылыми- практикалық конференцияның материалдары жинағы, 2013.
5. Щербаков А.И., Мдинарадзе М.Г. Основы демографии и государственной политики народонаселения. М., 2005.
6. Масанов Н., Абылхожин Ж., Ерофеева И. и др. История Казахстана: народы и культуры. – Алматы, 2001.
7. Шаукенова, З.К. Социальное взаимодействие этносов в современном Казахстанском обществе. - Астана, 2005
8. Алексеенко А.Н., Алексеенко Н.В., Козыбаев М.К., Романов Ю.И. Этносы Казахстана. — Астана: Елорда, 2001.

**«6B02204 – Музей ісі және ескерткіштерді қорғау» білім беру бағдарламасы бойынша
«Қазақстандағы этникалық топтардың этнографиясы» пәнінен емтихан қабылдау
нұсқаулығы**

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық »	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90–100% (27-30 балл)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
Курстың теориясы мен тұжырымда масын білу және түсіну	"Өте жақсы" деген баға Қазақстан халықтарының полиэтникалық құрылу тарихы мен кезендерін түсініріп, ажырата білу. Аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауапжазу.	"Жақсы" деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, Қазақстандағы тек кейбір этникалық топтардың шаршашылық, баспана және салт дәстүр ерекшелерін түсіндіріп, ерекшелігі көрсетілмеген, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	"Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қат едәлелдеу, дұрыс еме сқорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды , теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Қазақстандағы этникалық топтардың этнографиясына қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. Практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидалары

					н бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Музейлік терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 33 балл, екінші сұраққа-33 балл, үшінші сұраққа - 34 балл